

דבר תורה

עלוז שבועי שנותז טעם לשולחז השבת שלך

www.dvr-tora.co.il

פרשת השבוע: **עקב**

כניסת השבת: **18:58**

יציאת השבת: **20:06**

הזמנים לפי אופק רמלה-לוד

אשה קטן

הפחד מהמצוות שב"עקב"...

"והיה עקב תשמעון"
 רש"י: מצוות שאדם דש בעקביו.
 ר' ניסים קרליץ שליט"א מבאר על הפסוק:
 "למה אירא בימי רע" - למה אני מפחד ביום רעה! כיון ש"עוון עקבי יסובני".
 והוא שואל: מדוע אתה מפחד! תעשה תשובה!
 ומתרץ הרב קרליץ:
 אלא כיון ש"עוון עקבי יסובני" - זה דברים שאני לא יודע אפילו שאני צריך לעשות עליהם תשובה, כי התרתי אותם לעצמי מזמן ואני שלם עימם, וזה הפחד...

טעמים אלו

מה ה' דורש מאיתנו?

"ועתה ישראל מה ה' אלוקיך דורש מעמך? כי אם ליראה את ה' לשמור מצוותיו ולדבקה בו"

מדרש חז"ל:

דוד המלך אומר: "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו". אומר לו הקב"ה: אמרת אחת וביקשת שלוש!
 1. "שבתי בבית ה' כל ימי חיי" 2. "לחזות בנועם ה'" 3. "ולבקר בהיכלו"!
 אמר לו דוד המלך: ממך למדתי, שהרי אמרת "מה ה' דורש מעמך כי אם ליראה את ה'", ולבסוף אמרת "לשמור מצוותיו ולדבקה בו"... (ילקוט שמעוני ושחר טוב בתהלים).
משל מליצי למה הדבר דומה?
 אחד היה רעב ורצה לאכול, והתבייש לבקש. מה עשה? התדפק על דלת של בית אחד וביקש מלח. בעה"ב הביא לו קצת מלח.
 שאל הנוקש: "מה אני אעשה עם זה?". "לא יודע!", השיב בעה"ב, "ביקשת מלח!".
 "טוב, תביא עגבנייה שיהיה על מה לפזר את זה..." - ביקש התימהוני. בעה"ב מביא לו עגבנייה. הוא מפור את המלח, ואומר: "ואיך אני יאכל את זה?! תביא לחמנייה, נכניס את זה בפנים..."
 ניגש בעה"ב להביא, אמר לו הקבצן: "תשמע רגע... אם אתה כבר מביא לי לחמנייה... מה לא תעשה לי חביתה?!"
כן הוא הנמשל: אם מבקשים במכה אחת הכול, לא יביאו לנו, אבל בהדרגה זה מתקבל...
 אומר דוד המלך להקב"ה: ממך למדתי להגיד את השורש וממנו יוצאים הענפים. השורש הוא "שבתי בבית ה'" וממילא התוצאה - "לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו".
 כך גם ה' אומר השורש הוא ליראה את ה' וממילא הענפים הם לשמור מצוותיו ולדבקה בו...
 זהו שאומר שלמה המלך בסוף קהלת: "סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא (וממילא) - את מצוותיו שמור כי זה כל האדם".
 על אותו משקל אומר שלמה המלך: "ראשית חכמה יראת ה'" - יראת ה' זה השורש וממנה מגיעה החכמה האמתית...

אולי אתה בורח מהפרנסה?

"כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם"
 מסופר על רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל: שפעם הוא ראה איש אחד הולך בחיפזון רב. שאלו הצדיק: "יהודי למה אתה לאן אתה ממחר כל כך?!"
 השיבו האיש: "אני רודף אחרי פרנסתי".
 אמר לו הצדיק: "וכי מנין לך שפרנסתך הולכת לפניך, שאתה רץ אחריה להשיגה? אולי היא נמצאת מאחריך ונמצא שאתה בורח ממנה?!"

האלון חקב

לעילוי נשמת:

רפאל (רפי) חדד בר רחל ז"ל
 משה הכהן בן בת שבע ז"ל

לרפואת:

רחל בת אסתר
 מיכאל מכלוף בן רחל

שירותי איסוף והחזרה

לוד - כולל גני יער וגני אביב רמלה, באר יעקב, בית דגן ראשל"צ - כולל נחלת יהודה ושיכון מזרח מושבים:
 כפר חב"ד • צפריה • אחיעזר יגל • חמד • אחיסמך • מצליח משמר השבעה • ניר צבי

העלון בחסות: המכבסה שמגיעה עד אליך!

גם לך מגיע חופש!
 הילדים בחופש - מלא כביסות!
 שירות תוך 24 שעות והכל נקי ומקופל

התקשר/י ונגיע גם אליך!
072-2218448

ניקוי יבש

חליפות • טליתות • שמלות • מעילים • מכנסיים • חצאיות

היהוצים

• שירותי היהוצ לחליפות ומכנסיים

ניקוי שטיחים ווילונות

כביסה לפי משקל

• שירותי כביסה ייבוש וקיפול

מאצ'ינו ישר אארון

אבט א"י"ם

הדברים הקטנים

האכה ואנהג

"והיה עקב תשמעון"

עוני ומסכנות

"וכסף וזהב ירבה לך"
 לרב ה"חפץ חיים" הגיע יהודי אחד שהתפאר שהקב"ה זיכהו בעושר רב וכי אין לו כל מחסור.

אמר לו החפץ חיים: "אם כך, ראוי לך לקבוע בכל יום שעות אחדות לתלמוד תורה!"

ענה לו העשיר: "רבי אבל אין לי פנאי"

אם כן אמר לו ה"חפץ חיים", הרי אתה אביון שבאביונים, אם זמן אין לך, מה יש לך!! ואין לך עני יותר מעני בזמן...

מבאר רש"י: מצוות שאדם דש בעקביו - אין לזלזל במצוות הקלות שהם תחילתן של העברות החמורות.
המגיד מדובנא מביא משל על העבירות הקלות שהם ראש לכל העבירות על הפסוק באיכה (א-ט): "טמאתה גְּשׁוּלִיָּהּ לא זָקְרָה אֶחְרִיתָה".

משל למה הדבר דומה:

אדם אחד רצה לרכוש אריג יקר מאוד ולעשות ממנו מפה לשולחן היוקרה שבביתו. כל מטר עלה 1000 ש"ח הוא רכש 4 מטר מהבד הזה. בעל החנות הציע לו - "ראה, אם אתה רוצה לשמור על האריג הזה לאורך ימים ושנים - השקעת 4000 ש"ח תשקיע עוד 100 ש"ח אצל התופרת. בקש ממנה שבקצה של הבד, תעשה לך מכפלת, שתתפור אותו מכל הארבע כיוונים שלו".

"מדוע! זה לא אריג טוב ומשובח!" - שאל הקונה בפליאה

"קניתי אריג מהמשובחים ביותר! קבע המוכר. אבל אריג שהוא לא מקופל, והוא לא מסודר כמו שצריך, הוא יכול להיפרס לאורך זמן..."

"עוזב שטויות... אם זה אריג טוב, זו מפה שתחזיק מעמד לאורך זמן!" - הפטיר הלוקח ויצא.

חלפו להם כמה חודשים, בני המשפחה של הקונה בכל פעם שהסבו מסביב לשולחן, הילד הקטן היה משתעמם, וכשהוא ראה חוט אחד בולט מהמפה, הוא משך אותו להנאתו...

ברור לכולם שלאחר כמה שבועות, המפה הפכה מחוררת ובלויה...

כן הוא הנמשל:

אומר המגיד מדובנא - זה מה שאמר הנביא: "טמאתה גְּשׁוּלִיָּהּ לא זָקְרָה אֶחְרִיתָה" - גם בשוליים, יכול יצר הרע לתפוס אותך - דווקא בדברים הקטנים הוא יפיל אותך.

לכן באה התורה וזוהירה "והיה עקב תשמעון" - תשים לב לפרטים הקטנים, שבהם התורה אומרת "כאן מתחיל היצר הרע". תחילתך של יצר הרע, היא דווקא "בחוטאים הקטנים", אלו שהוא מושך החוצה, וכך מצליח הוא לפרור את המפה כולה.

נשאלת השאלה:

מה החידוש כאן? הרי ברור שלאחר כל הברכות לא יהיה שם עוני ומחסור?

והתשובה לכך:

אלא, דרכו של עולם שהעני אוכל פת בלבד ואילו עשיר מלפת הפת במאכל כלשהו כדי להוסיף טעימות לפת.

לפיכך אמרה תורה, כי לחמה של ארץ-ישראל יהא כה משובח וטעים, עד שאפילו העשיר יאכלנו כפי שהוא ללא צורך במאכל נלווה...

זה מה שיש!

למען ירבו ימיכם וימי בניכם

בספר 'כתנות פסים' מובא: התורה אומרת לנו, זה שצוית אתכם ללמד תורה לבניכם ולהניח תפילין ולקבוע מזוזה, כדי שירבו ימיכם וימי בניכם ותאריכו ימים על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם, ואם לא, לא תאריכו ימים.

הגמרא במסכת ברכות ח, א מביאה מעשה היה בר' יוחנן: שאמרו לו שיש זקנים בבבל, היה תמה ואומר והרי מן הכתוב "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה", משמע רק בארץ ישראל יאריכו ימים ולא בחוץ לארץ!.

אבל כשאמרו לו שיש להם זכות שהם משכימים לילך בבוקר בבית הכנסת ומעריבים בלילה. שאם לא מחשיך היום אינם יוצאים, אמר זכות זו עומדת להם והם מאריכים ימים.

וכן ציווה ר' יהושע בן לוי לבניו, אמר להם: היו משכימים ומעריבים בבית הכנסת כדי שתאריכו ימים.

מעשה באדם שהיה מעריך ומנצל כל רגע וזמן פנוי, להודות לבורא עולם. ואף על פי שכתוב: "ואילו פינו מלא שירה כים ולשונו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגלנו קלות כאילות, אין אחנו מספיקין להודות להלל ולשבח על אחת מאלף אלפי אלפים...". אך בהמשך כתוב: "הן הם יודו ויברכו וישבחו...!!"

ואין סתירה בין הדברים, ופרש זאת הגאון רבי יוסף חיים מבבל על פי משל:

מעשה היה במלך גדול ומהולל, שהיה לו שר יהודי ירא שמים, והשרים הגויים נתקנאו בו, ורצו להזיקו, והיו טופלים עליו עלילות ברשע, אך המלך לא שעה לדבריהם.

והנה באחד הימים בא אחד השרים והציע למלך, בוא וננסה את היהודי, ונאמר לו שהמלך והשרים יבואו אליו הביתה ביום פלוני לסעודה, והמלך יראה אם פניו זועפים, ויהי כאומרם אליו יום יום, הסכים המלך, וציווה על השר היהודי, לטבח טבח ולהכין סעודה.

וכשהגיע היום, בא המלך עם כל שריו ועבדיו, וראה בתום הסעודה, שאכן השר היהודי קצת עצוב, אך לא התייחס לזה. והנה לאחר הסעודה, באו למלך השרים הגויים, ואמרו לו, שיראה כיצד היהודי היה עצוב, להוציא ממנו רב, עבור המלך.

והציעו לו לתת ליהודי סכום מסוים עבור עוד סעודה, וגם לזה שעה המלך, וביום הסעודה הגיעו כולם, והנה היהודי שמח וטוב לב. הדבר חרה מאד למלך, וחמתו בערה בו, שכן שריו והכמיו צדקו בדבריהם, וקרא לשר היהודי, לבוא ולקבל עונשו.

היהודי עמד על נפשו, והסביר למלך את סיבת התנהגותו, כי בפעם הראשונה היה עצוב ודואג שמה חסר משהו: שמה לא בזבו ממון מספיק! שמה לא ינעם למלך! אך כאשר נצטווה להכין סעודה בסכום מסוים של ממון, ספור ומדוד, כבר לא היה מודאג, שכן זהו הסכום המצוי בידיו, ובו חפץ המלך שיכין את סעדו, שמה המלך על תשובותו המחכימה, וגדלו יותר ויותר.

הנמשל פשוט: באמת יקשה עלינו הדבר, להודות ולהלל להשם יתברך, שכן כמה שנודה אין זה אלא מעט, אך כאשר השם יתברך נתן לנו פה ואיברים מסוימים והגביל את האדם, הרי שע"י כוח הדיבור שצריך האדם להתפלל שלוש תפילות ביום בכוונה גדולה אז ניתן להודות בהם...

בס"ד

צריך דבר תורה לאירוסין?
 באפליקציית "דבר-תורה"
 סורקים את הברקוד בסמארטפון
 ונהנים מדברי תורה לאירוסין
 משלים וסיפורים לקריאה ולהאזנה

דבר תורה - הרב שלמה לוי

להארות, הערות והקדשות ניתן לפנות במייל
 עלון דבר תורה: d.tora.alon@gmail.com